

Kulturdepartementet

Vår referens: 25-19801

PTS remissvar avseende betänkandet Åtgärder mot illegal ip-tv (SOU 2025:100), Ku2025/00953

Post- och telestyrelsen (PTS) har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation. Av 5 § förordningen (2005:211) om elektronisk kommunikation följer att PTS ska fullgöra de uppgifter som den nationella regleringsmyndigheten har enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2120 av den 25 november 2015 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning och om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen. Enligt 4 § förordningen (2024:958) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster är PTS tillsynsmyndighet enligt lagen (2024:954) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster. Myndigheten är också samordnare för digitala tjänster enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) (*Digital Services Act*, nedan DSA) och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster.

Sammanfattning

PTS tillstyrker förslaget om att mål enligt lagen (2001:171) om förbud beträffande viss utrustning för obehörig tillgång till skyddade medietjänster ska handläggas vid Patent- och marknadsdomstolen.

PTS avstyrker förslaget om att regeringen ska ge PTS i uppdrag att redovisa hur systemet med betrodda anmälare tillämpats i Sverige och hur det kan utvecklas för att stävja immaterialrättsbrott.

Om regeringen går vidare med förslaget om regeringsledda dialoger med branschaktörer för att främja samverkan och frivilliga överenskommelser anser PTS att även de myndigheter som Filmutredningen identifierat som centrala på området bör bjudas in.

Särskilda överväganden kring tidsaspekten behövs inför beslut om utredning av de rättsliga och praktiska förutsättningarna för liveblockering i Sverige. Tillsätts en statlig utredning bör PTS ges möjlighet att medverka med en expert.

Patent- och marknadsdomstolen som särskild domstol (avsnitt 7.3)

PTS tillstyrker förslaget om att Patent- och marknadsdomstolen ska vara domstol i mål och ärenden enligt lagen om förbud beträffande viss utrustning för obehörig tillgång till skyddade medietjänster.

PTS anser liksom Filmutredningen att det är lämpligt att målen rörande illegal ip-tv hanteras av en och samma domstol. Utöver de fördelar som utredningen redovisat finns fördelen att en sådan organisation kan underlätta för PTS i uppdraget som samordnare för digitala tjänster och bidra till bättre kvalitet i uppföljningen på unionsnivå kring åtgärder som vidtas – eller inte vidtas – mot illegal ip-tv.

Artikel 9 i DSA innehåller bestämmelser om hur förelägganden ska utformas när nationella domstolar eller myndigheter, med stöd av annan lagstiftning än DSA, ålägger leverantörer av förmedlingstjänster att agera mot olagligt innehåll. Det kan till exempel handla om att innehåll ska avlägsnas eller göras oåtkomligt. DSA innehåller även bestämmelser om förfarandet efter att sådana förelägganden har beslutats. Det föreskrivs bland annat om att den myndighet som utfärdat föreläggandet ska översända föreläggandet och den information som mottagits från leverantören av förmedlingstjänster om den verkan som givits föreläggandet till samordnaren för digitala tjänster i sin medlemsstat.

Skälet till att DSA innehåller regler om förelägganden som utfärdas med stöd av annan lagstiftning än DSA är att de nationella regelverk som ligger till grund för sådana förelägganden skiljer sig avsevärt åt. Samtidigt hanteras dessa

förelägganden allt oftare i gränsöverskridande situationer. Regleringen syftar till att säkerställa att förelägganden kan följas på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Detta ska möjliggöra för berörda offentliga myndigheter att fullgöra sina uppgifter utan att ålägga leverantörer oproportionella bördor eller otillbörligt påverka tredje parter rättigheter och legitima intressen (jfr skäl 31 DSA).

I sin roll som samordnare för digitala tjänster ska PTS bidra till den uppföljning som sker i andra medlemsstater och av EU-kommissionen genom att dokumentera samtliga förelägganden riktade mot leverantörer av förmedlingstjänster, och dess verkan, i en databas som tillhandahålls av EU-kommissionen. Information om antal mottagna förelägganden och deras sakinnehåll samt den verkan som givits dessa förelägganden ska också redovisas i en årlig verksamhetsrapport till EU-kommissionen och den europeiska nämnden för digitala tjänster (artikel 55.2.b DSA).

För leverantörer av förmedlingstjänster finns korresponderande bestämmelser om transparenskyldighet. I en årlig rapport ska leverantörerna redovisa antalet förelägganden som mottagits från medlemsstaternas myndigheter, kategoriserade efter typen av olagligt innehåll, den medlemsstat som utfärdat föreläggandet och den mediantid som behövts för att informera den myndighet som utfärdat föreläggandet om mottagandet av föreläggandet och för att ge verkan åt föreläggandet (artikel 15.2 DSA).

Med färre behöriga domstolar för mål om illegal ip-tv är det lättare att få till stånd fungerande administrativa rutiner kring den efterföljande hanteringen av förelägganden riktade mot leverantörer av förmedlingstjänster. Härigenom åstadkoms bättre kvalitet i de svenska underlagen till den uppföljning som sker på europeisk nivå, där EU-kommissionens uppföljning av hur mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer hanterar systemrisker är av särskild vikt.

Post- och telestyrelsen och betrodda anmälare (avsnitt 7.5.3)

PTS avstyrker förslaget om att myndigheten ska ges i uppdrag att redovisa hur systemet med betrodda anmälare tillämpats i Sverige och om det finns utvecklingsbehov för att det ska kunna användas för att stävja immaterialrättsbrott.

DSA är en EU-förordning med direkt tillämplighet i medlemsstaterna. Genom DSA harmoniseras fullt ut de regler som är tillämpliga på förmedlingstjänster på den inre marknaden i syfte att säkerställa en säker, förutsebar och tillförlitlig onlinemiljö där spridning av olagligt innehåll och desinformation kan förhindras och där grundläggande rättigheter skyddas. Harmoniseringen av anmälnings- och åtgärdsmekanismer på unionsnivå har till syfte att möjliggöra en snabb, aktsam och icke godtycklig behandling av anmälningar där alla berörda parter rättigheter och

legitima intressen skyddas, särskilt deras grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan (se skäl 52 DSA).

Enligt artikel 16 DSA är leverantörer av värdtjänster skyldiga att ha mekanismer som gör det möjligt för varje individ eller enhet som anser att det förekommer olagligt innehåll på tjänsten att anmäla detta. Leverantörer av värdtjänster som är onlineplattformar är, såvida de inte är små- eller mikroföretag, skyldiga att vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att anmälningar som lämnas in via dessa mekanismer av betrodda anmälare ges prioritet, behandlas och beslutas om utan onödigt dröjsmål (artikel 22.1 DSA). Skyldigheten att prioritera anmälningar från betrodda anmälare påverkar dock inte kravet att alla anmälningar som lämnas in inom ramen för dessa mekanismer ska behandlas på ett snabbt, aktsamt och icke godtyckligt sätt (skäl 61 DSA).

Som nationell samordnare av digitala tjänster kan PTS efter ansökan bevilja status som betrodd anmälare inom ett särskilt sakkunskapsområde till enheter som är etablerade i Sverige. Sökanden ska ha särskild sakkunskap och kompetens när det gäller att upptäcka, identifiera och anmäla olagligt innehåll (artikel 22.2.a DSA). Sökanden ska vara oberoende från leverantörer av onlineplattformar (artikel 22.2.b DSA). Slutligen ska sökanden bedriva sin verksamhet aktsamt, korrekt och objektivt (22.2.c DSA).

I skäl 61 DSA framhålls att det totala antalet enheter som tilldelas status som betrodda anmälare bör vara begränsat för att inte minska mervärdet av mekanismen. Vidare anges att branschorganisationer som företräder sina medlemmars intressen särskilt uppmuntras att ansöka om status som betrodda anmälare. Det tydliggörs också att mekanismen med betrodda anmälare i DSA inte påverkar rätten för privata enheter eller enskilda personer att ingå bilaterala avtal med leverantörer av onlineplattformar kring hur deras anmälningar ska hanteras.

Det kan noteras att när samordnarna för digitala tjänster utför sina uppgifter och utövar sina befogenheter i enlighet med DSA ska de agera med fullständigt oberoende (artikel 50 DSA).

EU-kommissionen har meddelat att riktlinjer rörande betrodda anmälare är under utarbetande. De kommande riktlinjerna ska hjälpa myndigheter som är digitala samordnare att effektivisera processen för att utse betrodda anmälare. Riktlinjerna kommer också att ge vägledning om hur onlineplattformar bör hantera betrodda anmälare som missbrukar sin status och hur deras status kan återkallas av de digitala

samordnarna. EU-kommissionen aviserar även att ett offentligt samråd planeras kring riktlinjernas utformning.¹

Den 20 november 2025 publicerade EU-kommissionen en utvärdering av sin rekommendation från 2023 om bekämpande av piratkopiering av idrott och andra direktsända evenemang. Vid tidpunkten för EU-kommissionens publicering fanns femton godkända betrodda anmälare som var experter på immaterialrättsintrång, varav flertalet representerade rättighetsinnehavarnas intresse. Genom DSA förväntas certifieringsmekanismerna för tilldelning av status som betrodd anmälare gradvis bli mer enhetliga.² I sina sammanfattande slutsatser konstaterar EU-kommissionen att det är alltför tidigt att dra slutsatser om vilken inverkan DSA haft på illegala livesändningar och pekar bl.a. på att en heltäckande utvärdering av systemet med betrodda anmälare kan göras först när dessa börjar ge in de årliga rapporterna om sina anmälningar och hur leverantörerna av förmedlingstjänster svarat på dessa.³ PTS gör ingen annan bedömning än EU-kommissionen i den delen.

EU-kommissionen kommer att överväga hur olika förmedlingstjänster bidrar till kampen mot illegal ip-tv i samband med de diskussioner som förs i den europeiska nämnden för digitala tjänster och dess arbetsgrupper. Arbetet kring illegala livesändningar och upphovsrättsintrång i bredare bemärkelse sker med särskild intensitet i den arbetsgrupp som den europeiska nämnden för digitala tjänster inrättat för immaterialrättsfrågor m.m. Som samordnare av digitala tjänster deltar PTS för Sveriges räkning i såväl den europeiska nämnden för digitala tjänster som i samtliga arbetsgrupper under nämnden.

PTS har till dags dato fått in sex ansökningar om att få status som betrodd anmälare. Tre ansökningar har avgjorts. Ecpat och Stöldskyddsföreningen har tilldelats status som betrodda anmälare, men ingen av dessa har immaterialrättsintrång som sitt särskilda sakkunskapsområde. En ansökan från Rättighetsalliansen Europa AB har avslagits. Beslutet har överklagats av bolaget och ligger nu för prövning i Förvaltningsrätten i Stockholm (mål nr 3842-25).

Sammanfattningsvis tillämpar PTS självständigt gällande unionsrättsliga bestämmelser i DSA, vilket innefattar reglerna om betrodda anmälare. Myndighetens beslut att neka en sökande status som betrodd anmälare kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Mot bakgrund härav och då riktlinjer från EU-kommissionen är att vänta, anser PTS att det inte finns skäl att ge ett särskilt uppdrag till myndigheten

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sv/policies/trusted-flaggers-under-dsa>

² Commission Staff Working Document – Assessment of the effects of Commission Recommendation (EU) 2023/1018 of 4 May 2023 on combatting piracy of sports and other live events s. 10

³ Commission Staff Working Document – Assessment of the effects of Commission Recommendation (EU) 2023/1018 of 4 May 2023 on combatting piracy of sports and other live events s. 25

rörande tillämpningen av systemet med betrodda anmälare på det sätt som föreslås i utredningen.

Initiativ för att främja insatser i branschen (avsnitt 7.5.4)

Filmutredningen identifierar PTS och Patent- och registreringsverket som centrala myndigheter på området. Om regeringen går vidare med utredningens förslag om samverkansdialoger bör även dessa två myndigheter bjudas in till dialog.

Utred förutsättningarna för liveblockering (avsnitt 7.6)

Frågan om liveblockering kräver bland annat beaktande av bestämmelser i EU:s förordning 2015/2120 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning. Det finns även kopplingar till DSA:s bestämmelser om förelägganden, anmälningsmekanismer, hantering av anmälningar och betrodda anmälare. Om ett syfte med utredningen ska vara att få en väl genomarbetad analys av de rättsliga och praktiska förutsättningarna för liveblockering i Sverige inför kommande förhandlingar på EU-nivå behöver särskilda överväganden göras kring tidsaspekten. PTS bör ges möjlighet att medverka med en expert för det fall en statlig utredning tillsätts.

Detta yttrande har beslutats av divisionschefen Björn Blondell. I ärendets slutliga handläggning har även avdelningschefen Johan Holgersson, enhetschefen Emilie Fridensköld och juristen Lottie-Ann Lindström (föredragande) deltagit.